

SEKSUALUNDERVISNING

Udvalget har fundet det rimeligt at inddrage spørgsmålet om seksualundervisning i sine overvejelser, uanset at dette emne ifølge loven ikke er obligatorisk i skolen. Det er udvalgets opfattelse, at dette spørgsmål er så vigtigt, at skolen må beskæftige sig med det. Dette sker allerede i et ret betydeligt omfang. Der henvises her til den undersøgelse, Den alm. danske Lægeforening har foretaget, og som er nærmere omtalt i Ugeskrift for Læger den 26/6 1958. Ifølge de heri givne oplysninger udsendes der spørgeskemaer til ca. 10 procent af skolerne i landet. Skemaerne indeholdt spørgsmål udformet således, at besvarelsenerne gav et billede af seksualundervisningens geografiske fordeling, elevernes aldersklasser og karakteren af det stof, der blev inddraget i undervisningen.

Undersøgelserne viste, at 44 pct. af skolerne gennemførte undervisning i seksualhygiejne. Undervisningen forekom hyppigst ved skoler med 7 klassetrin og derover. Af disse skoler gav 61 pct. seksualundervisning, af skolerne med 1-6 klassetrin derimod kun 7 pct.

Det fremgik endvidere, at seksualundervisningens udbredelse var mindst i landkommunerne og tiltog i samme grad, som skolerne fik bymæssig karakter. I København og omegnskommunerne samt i større købstæder havde 79 pct. af skolerne seksualundervisning på undervisningsplanen. I mindre købstæder var procenten 50 og i landkommunerne 31.

Udvalget har ikke mulighed for at tage stilling til, om man ud fra de foretagne undersøgelser kan fastslå, at tallet 44 pct. er

repræsentativt. Det er en udbredt opfattelse i udvalget, at dette næppe kan være tilfældet.

Under alle omstændigheder er der et meget stort antal skoler, der endnu ikke på den ene eller den anden måde har undervisningen på planen, og der ligger en stor opgave i at ændre dette forhold. Udvalget er ganske klar over, at der hertil knytter sig mange vanskeligheder, og at der må iagttages stor forsigtighed. Når bestemmelser om undervisningens omfang er optaget i undervisningsplanen, bør undervisningen, hvor forholdene gør det ønskeligt, tilrettelægges gennem et nært samarbejde mellem skole og læge.

Der bør lokalt tages stilling til den form, hvorunder undervisningen skal gives, og hvorledes opgaverne i det hele bør fordeles.

Det må i alle tilfælde, hvor man ønsker at gennemføre seksualundervisning, være en frivillig sag for hjemmene, om de ønsker, at deres børn skal deltage i undervisningen. Dette bør indebære, at skolen forud for undervisningens begyndelse indhenter forældrenes samtykke til deres børns deltagelse.

Forplantningslæreren i forbindelse med skolens biologiundervisning er dog obligatorisk for alle elever og nødvendiggør ikke, at hjemmene forud har fremsat nogen tilkendegivelse.

Det kan ikke pålægges en lærer at overtage seksualundervisning. Adskillige lærere er betænkelige ved at tage undervisningen op, og det må under alle omstændigheder stå dem helt frit, om de ønsker at medvirke eller ej. Man skal i denne forbindelse un-

derstreges, at opgaven kan indebære et meget alvorligt risikomoment for den lærer, der påtager sig denne undervisning.

I de tilfælde, hvor der ikke findes lærere,

som kan påtage sig seksualundervisning, må skolen overdrage opgaven til læger. Visse nærmere aftalte opgaver kan henlægges til skolens sundhedsplejerske.

Hovedlinjer i undervisningen.

1. *Småbørnstrinnet.* De mange spørgsmål, småbørn ofte stiller om, hvordan de er blevet til, må besvares, og det er hensigtsmæssigt, at læreren selv kommer ind på spørgsmålene. Man kan derved være med til at forebygge de fejlagtige forestillinger, der meget ofte kan stille det enkelte barn over for vanskeligheder. Der må kunne gives klare svar på spørgsmål som: »Hvor kommer børnene fra? Hvordan bliver et barn født?« etc.
2. *På de følgende klassetrin* vil biologiundervisningen omfatte spørgsmål om forplantningen, herunder menneskets forplantning, jf. kapitlet om biologi.
3. *Før afslutningen af 7. skoleår* bør eleverne overvære et par timer, der almindeligvis forstås af lægen. Denne må herunder være rede til at besvare alle spørgsmål, som børnene måtte rejse, og det må i det hele tilstræbes, at børnene ved denne lejlighed får klar og udtømmende redegørelse for kønslevets etiske og hygiejniske problemer m. v.
4. *I de følgende skoleår* vil der - i takt med børnenes modning - kunne bygges videre på det i hovedskolen gennemgåede.

Det må anses for vigtigt, at den undervisning, der gives på dette område, sker gradvis, således at eleverne på de enkelte trin erfarer om de spørgsmål, der her optager dem. Før puberteten sætter ind, bør de vanskeligheder, der knytter sig til den, tages op til belysning. Udvalget ønsker stærkt at understrege det nødvendige i, at hele seksualbelæringen gives på et etisk grundlag, idet der lægges vægt på at indgive børnene ærbødighed for livets love og på at fremme deres forståelse for det ansvar, de hver for sig har på dette område, deres personlighedsudvikling og karakterdannelse.

Som understreget ovenfor anser udvalget det for nødvendigt, at man de enkelte steder løser den foreliggende opgave under hensyntagen til børnenes modenhed og de lokale forudsætninger og muligheder, men det må afgjort tilstræbes, at man alle vegne finder en løsning på dette spørgsmål, der samfundsmæssigt og menneskeligt er af så vital betydning.

Udvalget er af den opfattelse, at der for at give skolen den størst mulige trykthed med hensyn til løsningen af opgaven bør tilvejebringes en autoritativ redegørelse for de retningslinjer, skolen bør følge. Der tænkes her både på undervisningens indhold og på den terminologi, der anvendes. Det vil efter udvalgets opfattelse være rigtigst, at Undervisningsministeriet snarest tager skridt til, at et sådant materiale udarbejdes.